

Miten puhua konflikteista tai sodan uhasta lapsen kanssa

Ukrainan kriisin kaltaiset tapahtumat järkyttävät meitä kaikkia. Asian uutisointi mediassa hämmentää ja pelottaa erityisesti lapsia ja nuoria. Varhaiskasvatuksella on kotien lisäksi erityisen tärkeä rooli lasten turvallisuuden tunteen palauttamisessa.

Lasten valmius käsitellä kriisiä ja altistuminen sitä koskevalle uutisoinnille vaihtelee heidän iästään. Mitä pienemmästä lapsesta on kysymys, sitä tärkeämpää on, että lapsia suojellaan yksityiskohtaiselta uutisoinnilta ja järkyttäviltä uutiskuvilta. Lapsen on vaikeaa ymmärtää uutisissa näkemäänsä inhimillistä kärsimystä, sotaa ja väkivaltaa. Kaikkia lapsia on hyvä suojella sellaisilta uutistapahtumilta, jotka voivat järkyttää heitä. Alle kouluikäisten ei tarvitse seurata uutisia. Asian käsittely varhaiskasvatuksessa olevien lasten kanssa on paikallaan silloin, jos aihe nousee keskusteluun lasten aloitteesta.

- Jos lapsi pelästyy uutisia, anna hänelle aikaa ja tilaa kertoa tuntemuksistaan. Rauhoita ja turvaa. Voit aloittaa kysymällä, mitä lapsi itse ajattelee ja miettii asiasta ennen kuin vastaat hänen kysymyksiinsä.
- Pysy rauhallisena. Jo pienikin lapsi aistii vanhemman järkytyksen ja surun huolimatta siitä, mitä vanhempi puhuu. Kun vanhempi pystyy välittämään lapselle turvallisuuden tunteen, lapsen olo helpottuu, vaikka häntä saattaisikin vielä pelottaa. Jos vanhempi on itse syvästi järkyttynyt uutisista, keskustelua kannattaa lykätä tai miettiä, voisiko joku toinen lapsen läheinen tarjota hänelle turvaa.
- Mitä pienempi lapsi, sitä enemmän häntä on syytä suojella kaikenlaisilta kriisiuutisilta. Älä katso tai keskustele uutisista lapsen kuullen.
- Kouluikäisen kanssa voi keskustella konflikteista ja sodan uhasta. Kerro lapselle tosiasioita, vältä dramatisointia.
- Painota, että vaikka uutisissa esitetään huolestuttavia asioita, on myös paljon aikuisia, jotka tälläkin hetkellä pyrkivät ratkomaan tilanteita. Korosta, että kenenkään etu ei ole, että konfliktit ja sodat laajenisivat.
- Auta lasta ymmärtämään ja hahmottamaan, että uutisissa kerrotut asiat eivät uhkaa häntä. Lapsi ei välttämättä ymmärrä etäisyyksiä tai kriisien luonnetta.
- Luo toiveikkuutta kertomalla, että uutisista huolimatta sodat ja konfliktit ovat vähentyneet ja ihmisten hyvinvointi on kohentunut, ja että sen eteen tehdään työtä, että näin olisi jatkossakin.
- Suojaa lasta aikuisten huolelta. Jos huoli painaa omaa mieltä, varmista ettei lapsi kuule aikuisten välisiä keskusteluja aiheesta. Aikuisen kannattaa myös itse vähentää uutisten seuraamista, jos ne aiheuttavat aikuisessa ahdistusta ja pelkoa.

Lähteet ja lisätietoa:

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-utistulvassa/>

<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2022/ohjeita-varhaiskasvatukselle-kouluille-ja-oppilaitoksille-ukrainan-kriisin-kasittelyyn>